

TRUSOPPLÆRING

eit inspirasjonshefte

tema: missjon

//å formidla tru gjennom ord, handling og
nærvær som reiskap for Guds kjærleik//

HimalPartner

Hei!

Heftet du nå held i hendene dine er utarbeidd av HimalPartner som hjelpemiddel til å integrera misjon i trusopplæringa i kyrkjelyden din. Fokus er på misjon generelt. Du kan då bruka heftet i arbeid med alle prosjekta våre, og du kan bruka det uavhengig av våre prosjekt. Tema og døma som er brukte, er henta frå HimalPartner sine prosjekt, og dei viser også litt av arbeidsmåten vår.

Materiellet har eit tredelt fokus: 1 – ei kort innføring i misjon. 2 – innføring i HimalPartners arbeidsmetode. 3 – forslag til aktivitetar.

Aktivitetane kan vera alderstilpassa, eller dei kan vera tilrettelagde for alle, og dei kan til dømes høva som inspirasjon til bønnevandring og Himalayatorg. Dei fleste idéane kan lett bli tilpassa andre aldersgrupper enn dei som er foreslått .

Opplegget i dette heftet, saman med noko tilleggs materiell, er gratis og ligg tilgjengeleg på HimalPartners nettside, www.himalpartner.no/vart-arbeid/ressurser. I tillegg kan ein kjøpa heile eller delar av ei trusopplæringspakke som inneheld dokker og andre hjelpe middel frå Himalayaregionen. Dette kan ein bruka i samband med aktivitetane som er omtala i heftet. Vi kan også skaffa meir materiell, og vi kan hjelpe til med å skaffa folk dersom det er trøng for det. (*Ta kontakt i god tid.*)

Får de andre idear enn dei som er nemnde i heftet, eller har de kommentarar, send oss gjerne ein mail til post@himalpartner.no. Send gjerne også bilete frå arrangement de trur kan gi inspirasjon til andre.

Heidi Westborg Steel

Generalsekretær

Bli kjent med: misjon

Misjon er å dela trua si med andre. Det er å gi andre ei gave som vi sjølv har fått. I misjonsbefalinga (Matt. 28.18-20) ber Jesus oss om å gi evangeliet vidare (dvs. «den glade bodskap»). Misjonsboden er gitt til alle kristne, og oppfordringa om å dela trua vår går til oss som norske kristne så vel som kristne i andre land.

Vi seier at vi deler trua vår gjennom ord, handling og nærvær. Vi kan ikke skapa tru; det kan berre Gud. Det står i 1. Kor 3.6 at Paulus sådde, Apollos vatna, men det er Gud som gir vekst. I HimalPartner seier vi at vi er reiskap for Guds kjærleik. Gjennom bønn og nærliek til Gud har vi i rundt åtti år fått vera slike reiskapar som har gitt menneske betre levekår. Samtidig har kyrkja i Nepal vakse «av seg sjølv». Dette ser vi er i ferd med å skje blant tibetanarar også.

Jesus seier at det viktigaste bodet er «Du skal elsa Herren din Gud av heile ditt hjarte og av heile di sjel og av alt ditt vit. Dette er det største og første bodet. Men det andre er like stort: Du skal elsa nesten din som deg sjølv. På desse to boda kviler heile lova og profetane.» (Matt 22 37-40). Gjennom å vera der for vår neste deler vi det viktigaste vi har i vår tru med andre – nemleg at Gud elskar alle like mykje. Jesus hjelpte menneske utan etterhald og frigjorde dei ved å seia «Gå bort og synd ikkje meir» eller «Trua di har frelst deg». Det er dette vi kallar nåde. Gud elskar oss heilt ufortent. Han elskar oss sjølv om vi gjer dumme ting. Slik kan også vi elsa andre menneske.

Bli Kjent med: nepal

Nepal er med sine 147 181 km² eit fjelland med mindre enn halvparten av Noregs areal. Likevel bur det sju gonger så mange menneske der, ca 30 millionar. Ein stor del av Himalaya-fjella ligg i Nepal, deriblant verdas høgste fjell, Mount Everest.

Nepal er eit av verdas fattigaste land. Svært mange menneske lever eine og aleine av det dei sjølv dyrkar, og ein stor del av folket er underernært. Jordbruk er viktig i Nepal. I dei lågtliggande områda blir det dyrka sukkerrør, ris, korn, oljefrø, grønsaker, jute og tobakk. Innbyggjarane som bur i fjella, har fedrift som viktigaste næringsveg. Både i byane og på landet er det mangel på arbeidsplassar og det er stor arbeidssløyse.

Dei fleste barn og unge går på skule, men halvparten sluttar eller må gå klassesteget om igjen. Årsaka er dårleg undervisning, prega av pugging, hard disiplin og fysisk straff. I dei siste 10 åra har det betra seg. Særleg har lesekunnskapane auka og nå kan over halvparten av dei over 5 år lesa.

Den politiske situasjonen i Nepal er ustabil. Etter 240 år med hindukongedømme, blei landet erklært ein sekulær republikk i 2008. Dette skjedde etter ein ti år lang borgarkrig. Først i 2015 fekk landet si eiga grunnlov. Same året opplevde landet fleire store jordskjelv. 8900 menneske døydde. Særleg var det mange fattige menneske i fjella opp mot Tibet som omkom. Dette, saman med ein handelsblokade på Indiagrensa, gav store tilbakeslag i utviklinga av landet. Rett etter jordskjelvet hjelpte alle kvarandre – især nepalsk ungdom som drog ut med telt for å hjelpe. Men styremaktene klarte ikkje å følgja opp. Hjelpearbeidet er blitt forseinka slik at mange framleis lid.

Den nepalske kyrkja har vakse fram utan sterkt påverknad frå Vesten. Det har ført til eit sterkt nasjonalt eigarskap. Då staten opna landet for utlendingar på 1950-tallet, var det på vilkår av at dei ikkje skulle gjera nepalarane kristne. Dei siste femti åra har kyrkja likevel hatt ein vekst frå null til ca. 2 millionar kristne (uoffisielle tal). I følgje offisielle tal (2011) er over 80 % hinduar og nesten 10 % buddhistar. I grunnlova står det at Nepal er eit sekulært land, men det står også at ein ikkje skal gjera noko som kan få andre til å skifta tru. Det har ført til at fleire kristne i dag blir forfølgde og ikkje respekterte.

VISSTE DU AT?

- ✗ Nepal sitt flagg er det einaste flagget i verda som ikkje er firkanta
- ✗ I Nepal ligg Mount Everest, og det blir 2 cm høgare kvart år.
- ✗ Himal betyr snøfjell på nepalsk

Dei tibetanske områda i Kina

Kina er eit av verdas største land med sine 9.706.961 km². Hovudstaden er Beijing. Landet har eit folketal på over 1.3 milliardar. Det er ca. 20 % av menneska i verda, og Kina er eit av verdas mektigaste land. Det kommunistiske partiet har eineveldig styrt landet sidan 1945.

I Kina bur det 6.2 millionar tibetanarar. Dei fleste av dei bur på den tibetanske høgsletta. Området har vore ein del av Kina sidan 1950-talet. Det er heile tida sterke etniske spenningar. Tradisjonelt er tibetanarane nomadar og bønder. Men fleire flyttar nå til byar og tettstader. Det medfører at spesielt i byane blir det stor arbeidsløyse. Tibetanarar blir ofte diskriminerte og kontrollerte.

Det finst tre tibetanske språk; amdo, kham og sentraltibetansk. Dette gjer det vanskeleg for tibetanarane å kommunisera seg i mellom. Det er nett komme ei omsetjing av nytestamentet der ein har forsøkt å foreina desse tre språka.

På det tibetanske platået spring fleire av Asias store elvar ut. Desse gir livsgrunnlag for store delar av Asia – dvs. 40 % av menneska i verda. Det biologiske mangfaldet på platået blir påverka av at nomadane flyttar til byane. Graslandskapet på platået er heilt avhengig av at jakdyra til nomadane beitar der. Det gir eit rotssystem som held på jorda. Det er derfor viktig å ta vare på dette livsviktige området ved å skapa gode levekår for folka som bur der.

På kort tid har kinesarane som styrer landet, bygd moderne byar med høghus og motorvegar på det tibetanske platået. Dette har gitt ein del jobbar også til tibetanarane som bur der.

Alle desse endringane har skjedd fort. Måten tibetanarar lever og er saman på blir endra. Tradisjonelt er tibetanarane opptekne av familien sin, og det er sterke band mellom dei. Minoritetsgrupper i Kina hadde unnatak frå regelen om eitt-barns politikk og har derfor hatt fleire born, men under kulturrevolusjonen blei også dei fråtekne mange ritual og kulturelle uttrykk som var med å skapa samhør og meinings.

Det er fortsatt få kristne tibetanarar. Til saman kan det dreia seg om nokre få hundre, av ca seks millionar tibetanarar totalt i Kina. Det er også mange tibetanarar som for mange år sidan måtte flykta. Dei bur i land som Nepal, India, Myanmar, etc. I desse landa finst det nå små tibetanske kyrkjer. Delar av Bibelen, radiosendingar, videoar og bøker med kristent innhald er nå tilgjengelege på tibetanske dialektar.

VISSTE DU AT?

- ✗ Tibet sine landområde ligg gjennomsnittleg 4.500 m.o.h
- ✗ Det tibetanske høgplatået er 6-7 gonger så stort som Noreg.
- ✗ Ein jakokse gir ca 500g mjuk ull til garn per år, mens ein sau gir 3 kg ull per år.

Bli kjent med:

Tara

I historia om Tara blir de kjende med ei jente frå Nepal. Det er ei delvis oppdikta historie, men ho byggjer på faktiske forhold i Nepal. Historia er henta frå eit prosjekt for førskulelærarutdanning. Det er eitt av dei prosjekta HimalPartner støttar i Nepal. Bileta er frå eit av kursa våre. Vi ser Tara i klasserommet og møter ein av lærarane som deltok på kurset.

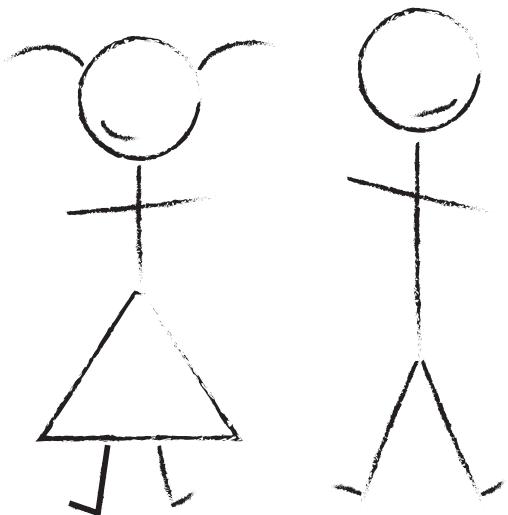
Tara er 5 år og bur på landsbygda. Gjennom bileta blir de tekne med inn i skulekvardagen hennar.

Presentasjonane finn de på HimalPartners nettside <http://www.himalpartner.no/vart-arbeid/ressurser>

Dondrup

I historia om Dondrup blir de kjende med ein gut frå dei tibetanske områda i Kina. Historia om Dondrup er oppdikta, men basert på tibetansk tradisjon og kultur. Historia har utgangspunkt i eitt av prosjekta våre der kvinner lærer å laga tradisjonelle tibetanske handverksprodukt av jak-ull. Illustrasjonsbileta er tekne frå boka «Barna fra Tibet» av Bodil Hagbrink.

Dondrup er ein ung gut frå ein nomadefamilie. I presentasjonen av Dondrup vil de læra meir om tibetansk tradisjon og få innblikk i livet til tibetanarane.

Bli kjent med: HimalPartner

Reiskap for Guds kjærleik i Himalaya

I 1938 drog to misjonærar frå Tibetmisjonen til Tibet. Så kom krigen, og dei fekk ikkje lov til å vera der lenger. Tibetanarane var spreidde over store delar av Himalaya. Jula 1955 kom jordmor Ingeborg Skjervheim til Tansen i Nepal. Ho hadde bedt til Gud om å få arbeida blant tibetanarar.

Det var kongen i Nepal som ønskte dei kristne velkomne for å bygga sjukehus. Kongen såg at landet trong så sårte helsehjelp, men misjonærane fekk beskjed om at ingen nepalesarar kunne få lov til å bli kristne. Ingeborg vitna om Jesus med haldningane sine og med det ho sa. Ho gjorde ikkje skilnad på folk, men behandla alle likt. Slik vann ho folket sine hjarte og dei blei glad i henne.

Då sjukehuset skulle byggast i Tansen, kom ho på den gode vennen, ingeniør Odd Hoftun. Odd og kona Tullis kunne vel komma og hjelpe til med å bygga sjukehus. Det var starten på ei særmerkt misjonshistorie. Odd såg det skrikande behovet for yrkesutdanning og starta Butwal Technical Institute, som er ein av Nepals mest respekterte utdanningsinstitusjonar.

Neste steg var å ta i bruk det som var Odds spesialfelt, nemleg vasskraftutbygging. Det blei tre store kraftutbyggingar som HimalPartner i eit samarbeid med misjonærar frå andre land var ansvarleg for.

Den diakonale arven frå Ingeborg og den næringstekniske arven frå Odd blir ført vidare i misjonsorganisasjonen som frå 2010 heiter HimalPartner. Satsingsområda er mental helse og næringslivsutvikling. Begge satsingane dekkjer store behov i det nepalske samfunnet. Fattigdom, fordommar, arbeidsløyse og arbeidsutvandring gir store utfordringar som HimalPartner møter gjennom prosjekta sine.

Ved sida av dette har vi fått vera med på å heia fram ein kyrkjevekst som verda knapt har sett maken til. Kyrkja i Nepal tel i dag nærmare to millionar, ein vekst som i det store og heile har skjedd dei siste 25 åra. Kyrkja har hatt sterk fokus på evangelisering, og det har gitt ein del utfordringar etter at landet fekk ny grunnlov. Fleire og fleire kyrkjelydar driv diakonalt arbeid, og HimalPartner har gitt hjelp til opplæring i sjælesorg blant kyrkjeleiarar.

INSPIRASJON: trusopplæring

3-5 år:

Tema 1: Jesus er glad i alle barn på jord! Matt. 19.14

Forteljing: Bli kjent med Tara frå Nepal og/eller Dondrup frå dei tibetanske områda i Kina (powerpoint-forteljing). Bruk gjerne dokkene i tillegg.

Aktivitet 1: I Nepal og Kina har dei ikkje så mykje leiker som vi har. Då kan dei laga leikene sine sjølv. Lag sauer eller jak frå aktivitetsheftet.

Aktivitet 2: Arranger Bønnevandring(sjå bakerst i heftet). Førebu ein post: Bruk leikene som er laga. Del ut gudsteneste-invitasjon til barna sine familiar.

Heimelekse: Ta med misjonsbøssa heim. (Finn tid for når den skal leverast inn).

Vis til HimalPartners arbeid: Om foreldrerettleiingsprogram i prosjektkatalogen.

Tema 2: Om å tilgi. Luk. 15.11.32

Forteljing: Bruk dokkene til å fortelja ei historie om Tara og Dondrup som blir venner igjen når dei har krangla – akkurat som det er for oss.

Aktivitet 1: Snakk saman om å tilgi – både kor fint det er og kor vanskeleg det er.

Heimelekse: Er det ein du tenkjer at du vil bli venn med?

Vis til HimalPartners arbeid: Om UMN Fred og forsoning i prosjektkatalogen.

6 år:

Skulestart

Tema 4: Om å be for kvarandre. Matt 7.7-8

Forteljing: Bruk dokkene til å fortelja ei historie om Tara som synest det er litt skummelt å begynna på skulen. Då synest ho det er fint å be til Gud saman med mor si.

Aktivitet 1: Snakk saman om at bønn er å snakka med Gud overalt.

Aktivitet 2: Lag bønnearmband.

Aktivitet 3: Send helsing til ein klasse i Nepal eller Kina. Legg ved eit bønnearmband. (*Ta kontakt i god tid.*)

Heimelekse: Be for eigen familie og be for dei du er blitt kjent med i Nepal eller Kina.

Vis til HimalPartners arbeid: HimalPartners bønnekort.

Tema 10: Om mental helse

Presentasjon: Om stigmatisering i psykisk helse og kva det betyr i Nepal og Kina.

Aktivitet 1: Samtal om kvifor det er flaut å ha det vanskeleg. Heng opp tre anonyme lappar om kva vi ønskjer oss frå venner når noko er vanskeleg.

Aktivitet 2: Korleis har folk det i Nepal og Kina. Inviter ein frå HimalPartner. (*Ta kontakt i god tid.*)

Aktivitet 3: Marker verdsdagen for Mental helse (10. oktober), på eit torg. Del ut Läkerol som har slagord «Makes people talk». (*Ta kontakt i god tid.*)

Aktivitet 4: Bestem eit innsamlingsstunt.

Vis til HimalPartners arbeid: Om mental helse i prosjektkatalogen.

Sjå også ressurshefte.

Tema 11: Om næring og entreprenører

Presentasjon: Om Hans Nielsen Hauge og om arbeidet i Nepal og Tibet.

Aktivitet 1: Gruppesamtale om kva Hauge og Bibelen seier om talentar.

Aktivitet 2: Samtal 2 og 2 om den enkelte sine talent. Er nokon talentar viktigare enn andre?

Aktivitet 3: Fortel om talentfulle entreprenørar i Nepal og Kina. Inviter ein frå HimalPartner. (*Ta kontakt i god tid.*)

Vis til HimalPartners arbeid: Om næring og entreprenørskap i prosjektkatalogen.

Sjå også ressurshefte.

Tema 12: Om bønn

Presentasjon: Om bønn.

Aktivitet 1: Samtal om kor ein kan be, og kva ein kan be om.

Aktivitet 2: Lag bønneemne til forbønnshandlinga i ei gudsteneste.

Aktivitet 3: Førebu bønnenvandring (sjå bakerst i heftet).

Vis til HimalPartners arbeid: HimalPartners bønnekort.

insPIrasjon: for alle

Himalayatorg

Kva er Himalayatorg?

Himalayatorg kan ein laga som eit eige arrangement eller som ein del av kyrkjekaffi eller julemesse. Det er ein stad der barn og vaksne kan gjera noko for å samla inn pengar til eit bestemt formål.

Barna bør aktivt yta noko når det blir laga Himalayatorg.

Dette kan bli gjort gjennom sal av varer eller ved å betala for å få vera med på aktivitetar. Bruk fantasien. Betaling kan skje med eigne «Himalayatorg-pengar», som ein kjøper i ein eigen bank.

Forslag til aktivitetar

- ✗ Sal av «Chai» – nepalite (Sjå oppskrift under.)
- ✗ Sal av ungane sine handlaga varer (Sjå over.)
- ✗ Sal av varer frå Nepal/Kina (*Ta kontakt i god tid.*)
- ✗ Kasta ball i bøtte
- ✗ La barna kasta svamp på ein av leiarane
- ✗ Lakka negler (Dobbel pris for å ta det av igjen.)
- ✗ Ansiktsmaling
- ✗ Massasje

OPPSKRIFT: Chai

(Gir to koppar)

Ingredienser:

- 2 dl vatn
- 5 heile kardemommar
- 2 ts rørsukker eller annan sötning
- 1 cm kanelstong
- 3 nellikar
- 2 poser svart te (feks Lipton English Breakfast tea)/ eller 2 ts laus svart te
- 3 dl mjølk

Slik gjør du:

Bruk ein morter til å knusa kardemomme og nellik.

Kok opp vatn med krydder og sukker. La det koka i 3 minutt. Ha i teen og la det koka i eit halvt minutt til. Hell i mjølka og la det heile koka opp éin gong. Pass på så det ikkje koker over. Sil ut krydderet og nyt teen.

Bønnevandring

Kva er ein bønnevandring?

Bønnevandring gir høve til å vandra rundt i rommet mellom ulike postar. Det kan vera misjonsprosjekt-postar og andre postar.

Barna og dei unge bør vera aktivt med i å arrangera bønnevandring.

Sjå *HimalPartners nettside for plakatar til bønnepostane*. www.himalpartner.no/vart-arbeid/ressurser.

Forslag til bønnepostar

- ✗ **Post 1:** Be for Kyrkja i verda. (Sitja på teppe som i Nepal og skriva bønneemne.)
- ✗ **Post 2:** Be om at alle barn skal få leika og gå på skule. Be for dei du kjenner på skulen. (Teikna bønnelappar og legg dei i ein skulesekk.)
- ✗ **Post 3:** Be om at jordskjelvsofra i Nepal må få hus. (Gjenoppbygg med legoklossar.)
- ✗ **Post 4:** Be for menneske med psykiske lidingar og familiene deira. (Setja plaster med bønner på dokker.)
- ✗ **Post 5:** Be om at menneska i Nepal og Tibet skal vera trygge. (Tenn eit lys.)
- ✗ **Post 6:** Be for fred. (Ta ein papirfigur og fest han på ein globus.)

marker verdensdagen for mental helse

10. oktober er FNs verdsdag for mental helse. Mobiliser ungdommen og kyrkjelyden til å markera dette i lokalsamfunnet, ved togstasjonar eller liknande.

Ta kontakt, så sender vi materiell/utstyr.

Kontakt oss!

- ... om de ønskjer å finna ein vennskapsskule eller bli ei vennskapskyrkje
- ... om de ønskjer nokon frå HimalPartner som fortel eller presenterer eit tema
- ... om det er noko anna de lurer på

Ønskjer de meir tilsendt materiale, ta kontakt med oss.

Besøksadresse: Linstowsgate 3, 0166 OSLO

Postadresse: Postboks 6646, St. Olavs Plass, 0129 OSLO

Telefon: 22 76 90 10